

COMUNICAT DE PRESĂ
240/16
12.5.2016

Concluziile Consiliului privind abordarea UE în ceea ce privește strămutarea forțată și dezvoltarea

1. La nivel mondial, peste 60 de milioane de persoane – refugiați și persoane strămutate în interiorul țării – sunt strămutate forțat din cauza conflictelor, a violenței și a încălcărilor drepturilor omului. Din perspectiva crizei globale a refugiaților și a migrației care afectează și Europa, acest lucru constituie o sursă majoră de preocupare pentru Consiliu. Schimbările climatice, dezastrele naturale și cele provocate de om, precum și lipsa posibilităților de dezvoltare ori a securității umane implică provocări suplimentare în acest sens. Consiliul reamintește că 86 % dintre refugiații din întreaga lume trăiesc în regiuni în curs de dezvoltare și că țările cel mai puțin dezvoltate găzduiesc 25 % din totalul de la nivel mondial. Consiliul reafirmă angajamentul său de a acționa în direcția unor soluții pașnice la conflicte și a unor soluții durabile și demne pentru refugiați și persoanele strămutate în interiorul țării, incluzând întoarcerea voluntară în siguranță, precum și importanța prevenirii și a consolidării capacităților ca fundamente ale rezilienței.

2. Consiliul reamintește concluziile sale (19 iulie 2013) privind Dialogul la nivel înalt privind migrația și dezvoltarea din 2013 și consolidarea corelației dintre dezvoltare și migrație[1], precum și concluziile sale din decembrie 2014 privind migrația în cadrul cooperării pentru dezvoltare a UE[2], în care a solicitat „o abordare coerentă și coordonată, bazată pe dezvoltare, față de problemele legate de refugiați și persoanele strămutate în interiorul țării, precum și asigurarea unor răspunsuri corespunzătoare în materie de finanțare”. Această cerere a fost reiterată în cadrul reuniunii Consiliului din 26 mai 2015.

3. Consiliul subliniază necesitatea de a se adopta măsuri de politică urgente și decisive în abordarea situațiilor de strămutare prelungită și, prin urmare, salută comunicarea Comisiei intitulată „Vieți trăite cu demnitate: de la dependența de ajutor la autonomie - Strămutarea forțată și dezvoltarea”.

4. Consiliul recunoaște că strămutarea forțată are un impact major nu numai asupra persoanelor strămutate și familiilor acestora, ci și asupra țărilor și comunităților-gazdă. Sistemul umanitar nu poate aborda singur nevoile în schimbare și din ce în ce mai mari ale persoanelor strămutate forțat și ale țărilor și comunităților care le găzduiesc, cu atât mai mult cu cât mai multe situații de criză se cronicizează. Strămutarea forțată este o provocare politică și economică și pentru drepturile omului, securitate și dezvoltare și este agravată de contrabandă, trafic și exploatare. Aceasta ar trebui să fie tratată din perspectiva necesităților, susținută de o abordare bazată pe drepturi care să includă toate drepturile omului, prin sprijin pentru dezvoltare pe termen lung care să implice, ca regulă, actorii din domeniul dezvoltării, inclusiv cei de la nivel local, încă din primele etape, ori de câte ori este posibil și pe tot parcursul crizei, completând astfel abordarea umanitară într-un mod coordonat și coerent, susținută de un dialog politic. Obiectivul ar trebui să constea în acțiuni orientate către soluții globale și locale durabile pentru persoanele strămutate prin abordarea cauzelor profunde și prin combaterea naturii prelungite a strămutării forțate, în îmbunătățirea vieților acestora și în tranziția de la dependența de ajutor la autonomie. Pe de altă parte, țările și comunitățile-gazdă ar trebui să beneficieze de sprijin corespunzător și susținut, concomitent cu sporirea la maximum a avantajelor pe care le pot aduce persoanele strămutate. Consolidarea legăturii strategice și operaționale dintre abordarea bazată pe dezvoltare și cea umanitară ar trebui să vizeze stabilirea unui cadru pentru parteneriate ample care să îmbunătățească protecția și să creeze oportunități sociale și economice durabile, inclusiv educație la toate nivelurile, pentru persoanele strămutate forțat și comunitățile lor gazdă, ținând seama de prioritățile, circumstanțele financiare și necesitățile țărilor și comunităților care găzduiesc persoane strămutate forțat.

O abordare coerentă, bazată pe dezvoltare, a strămutării forțate

5. Consiliul salută abordarea și principiile directe, care recunosc potențialul refugiaților și al persoanelor strămutate intern de a contribui activ și a participa la economia și societatea țărilor și comunităților-gazdă până când va fi posibilă întoarcerea lor în condiții de siguranță. Consiliul este de părere că guvernele țărilor-gazdă ar trebui să fie sprijinite în adoptarea și punerea în aplicare a unor sisteme juridice și politici naționale care să fie conforme cu standardele internaționale și să permită persoanelor strămutate să devină autonome, garantându-le astfel drepturile și demnitatea umană. UE va colabora cu guvernele și autoritățile locale ale țărilor-gazdă pentru punerea în aplicare treptată a unor planuri și politici de integrare socioeconomică a persoanelor strămutate forțat, în cadrul planurilor de dezvoltare de la nivel local și național. Accesul la piața forței de muncă, educația și serviciile sunt de o importanță crucială în acest sens. Această colaborare ar trebui să se bazeze pe parteneriate cu toți actorii din

domeniul dezvoltării, inclusiv cu diaspora. Implicarea societății civile locale și a sectorului privat, de exemplu prin intermediul parteneriatelor public-privat, este esențială pentru a oferi servicii și oportunități pentru ocuparea forței de muncă, afaceri și investiții atât de necesare atât pentru persoanele strămutate forțat, cât și pentru comunitățile lor gazdă. Aceste eforturi ar trebui să se bazeze pe solidaritate, asumarea responsabilității la nivel local, sustenabilitate și respectarea drepturilor omului și să se sprijine pe dovezi economice și sociale concrete ale tuturor efectelor și implicațiilor primirii de refugiați și persoane strămutate în interiorul țării.

6. Consiliul este hotărât să includă în mod sistematic persoanele strămutate forțat și comunitățile lor gazdă în proiectarea, programarea și punerea în aplicare a intervențiilor de asistență și cooperare internaționale într-un mod cuprinzător și invită UE și statele sale membre, precum și actorii internaționali să facă același lucru. Intervențiile în sprijinul unor soluții durabile trebuie să fie adaptate fiecărui context și să abordeze nevoile specifice și vulnerabilitățile persoanelor strămutate forțat, indiferent de statutul juridic. Implicarea timpurie și coordonarea strânsă dintre actorii politici și cei din domeniul dezvoltării încă de la începutul unei crize ar trebui să constituie o regulă, completând și consolidând intervențiile de urgență și de redresare rapidă ale actorilor din domeniul umanitar, cu respectarea deplină a legislației umanitare internaționale, a legislației privind refugiații și a legislației privind drepturile omului. Acest lucru este în conformitate cu angajamentul de a nu lăsa pe nimeni pe dinafară consacrat în Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, acordând mai multă autonomie persoanelor celor mai vulnerabile, inclusiv refugiaților și persoanelor strămutate în interiorul țării. O atenție specială ar trebui acordată femeilor, tinerilor și copiilor, precum și categoriilor vulnerabile, inclusiv persoanelor cu handicap. În acest sens, educația este de o importanță crucială ca parte a unei perspective pe termen lung.

7. Consiliul recunoaște că existența unor dovezi solide și a unor evaluări comune ale situației umanitare și a dezvoltării, a unor date fiabile și a unei analize complete a fluxurilor migratorii și de refugiați, inclusiv a impactului asupra comunităților-gazdă, este esențială pentru elaborarea unor politici bazate pe dovezi și orientate spre rezultate. Pentru a aduce îmbunătățiri în acest sens, serviciile Comisiei și statele membre vor lucra împreună cu toți actorii relevanți.

8. Abordarea mai coerentă urmărește să sporească gradul de adecvare, eficiența și rentabilitatea asistenței UE oferite în situații de strămutare prelungită, completând ajutorul umanitar într-un mod coordonat pentru a răspunde nevoilor acute și pe termen mediu și utilizând abordări bazate de dezvoltare care includ perspective pe termen mai lung, respectă demnitatea și promovează autonomia persoanelor strămutate și reziliența comunităților și țărilor-gazdă deopotrivă, cu respectarea deplină a principiilor umanitare ca temelie al asistenței umanitare.

Următoarele etape și calea de urmat

9. Consiliul recunoaște că, în cadrul Agendei europene privind migrația, sunt în curs de elaborare noi instrumente programatice și de finanțare care leagă ajutorul imediat de sprijinul pe termen mediu și lung atât pentru persoanele strămutate, cât și pentru comunitățile care le găzduiesc. Acestea includ, printre altele, fonduri fiduciare dedicate ale UE, Instrumentul pentru refugiații din Turcia, viitoarele convenții cu țări-gazdă, cum ar fi Iordania și Liban, și programe regionale de dezvoltare și protecție (RDPP) în Orientul Mijlociu, Cornul Africii și Africa de Nord. În acest context, Consiliul așteaptă cu interes viitoarele revizui, inclusiv ale instrumentelor de finanțare, pentru a oferi orientări programării UE, astfel încât să fie abordate mai bine, într-un mod corespunzător, cauzele profunde și să se îmbunătățească perspectivele pe termen lung pentru comunitățile-gazdă, refugiați, persoanele strămutate în interiorul țării, precum și persoanele întoarse voluntar. În acest scop, Consiliul solicită serviciilor Comisiei și SEAE să consolideze cooperarea cu țările partenere în ceea ce privește punerea în aplicare a programelor relevante, în conformitate cu acordurile internaționale.

10. UE este hotărâtă să ofere un cadru de politici pentru un răspuns mai eficient, adaptat contextului și demn ca urmare a strămutărilor forțate de la nivel global și să maximizeze impactul sprijinului UE pentru refugiați și persoanele strămutate în interiorul țării, în conformitate cu Agenda europeană privind migrația, punând un accent deosebit pe situațiile de strămutare prelungită ca provocare pe termen lung pentru dezvoltare. Combaterea violenței împotriva femeilor ar trebui să fie o prioritate. Eforturile ar trebui să se bazeze pe ceea ce țările-gazdă, organizațiile internaționale și organizațiile societății civile fac deja pentru a oferi un pachet integrat de măsuri: educație, servicii de bază, mijloace de subsistență, oportunități de muncă decentă, instrumente pentru sectorul privat, comerț și o atenție specială pentru protecția – în special a copiilor – și participarea deplină a persoanelor strămutate, acordând o atenție deosebită grupurilor celor mai vulnerabile. Acest lucru va presupune eforturi considerabile din partea UE și cooperarea deplină a țărilor în cauză, dar acestea sunt condiții la a căror creare UE și statele membre, beneficiind și de sprijinul instituțiilor financiare internaționale, inclusiv al Băncii Europene de Investiții, pot aduce o contribuție printr-o cooperare pentru dezvoltare inovatoare și eficace, prin asistență economică și investiții în infrastructură și întreprinderi, precum și prin dialog și acțiune la nivel politic.

11. Consiliul salută summitul mondial umanitar condus de ONU din mai 2016, inclusiv Agenda pentru umanitate prezentată în raportul Secretarului General al ONU, precum și întâlnirea la nivel înalt privind refugiații și migrația din cadrul Adunării Generale a ONU, care urmează să aibă loc în septembrie 2016, considerându-le o oportunitate pentru actorii din domeniul politic, umanitar și al dezvoltării de a se angaja într-o abordare globală mai coerentă și holistică a strămutării forțate, ca parte a mai vastei agende

pentru migrație.

12. Consiliul invită serviciile Comisiei, SEAE și statele membre să pună în aplicare noul cadru de politici în cazul strămutării forțate luând măsurile politice, de politică, juridice și financiare necesare și furnizând în acest sens măsuri ulterioare concrete și orientate spre rezultate. Consiliul solicită de asemenea serviciilor Comisiei și SEAE să raporteze periodic, începând cu anul 2016, Consiliului cu privire la măsurile întreprinse și la stadiul punerii în aplicare și să promoveze o mai bună implicare a părților interesate.

[1] 12415/13.

[2] 16901/14.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press